

PROJEKT

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr /.../2025
Rady Gminy Koniusza z dnia 19 grudnia 2025 r.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA GMINY KONIUSZA na lata 2026-2030

Wprowadzenie Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na lata 2026-2030 jest wynikiem obowiązków nałożonych na jednostki samorządu terytorialnego (JST) ustawą z 17 grudnia 2021 roku o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2469) . Program stanowi kontynuację Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Koniusza w 2026 roku oraz Programu przeciwdziałania narkomanii dla Gminy Koniusza (które tracą swoją moc obowiązującą 31 grudnia 2025 roku) . Program zakłada realizację działań, które są zgodne zarówno z kierunkami zawartymi w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Z 2021 r. poz. 1119, z późn. zm.), jak i z kierunkami zawartymi w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005r.(Dz. U. z 2021 r. poz. 2469). Ustawy te nakładają na JST prowadzenie działań w obszarze profilaktyki, przeciwdziałania uzależnieniom oraz integracji społecznej osób uzależnionych czyniąc je zadaniami własnymi gminy, a wspomniana wcześniej nowelizacja określa obowiązek uchwalenia programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Znaczenie przeciwdziałania uzależnieniom podkreśla fakt, że profilaktyka uzależnień (w tym uzależnienia od alkoholu, narkotyków oraz uzależnień behawioralnych) jest jednym z celów operacyjnych Narodowego Programu Zdrowia na lata 2026-2030. W dokumencie tym, jako realizatorów działań, wskazano także JST – dotyczy to wszystkich działań w ramach zintegrowanego przeciwdziałania uzależnieniom, w tym od alkoholu oraz zadań na rzecz „ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP” w ramach przeciwdziałania uzależnieniom od narkotyków. Przeprowadzone ewaluacje

poprzednich programów wskazują na zasadność kontynuacji działań w tym obszarze z rekomendacją wprowadzenia niezbędnych modyfikacji. Na te potrzeby odpowiada niniejszy Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na lata 2026-2030 na terenie Gminy Koniusza.

I. Cele i zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

1. Podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożycia.
2. Inicjowanie i wspieranie przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów.
3. Działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy.
4. Przeciwdziałanie powstawaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu.
5. Wspieranie działalności organizacji społecznych i zakładów pracy, służącej rozwiązywaniu problemów związanych z uzależnieniem od alkoholu i narkotyków oraz przemocy w rodzinie.

A / Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i narkotyków;

- prowadzenie wstępnych rozmów przez członków Komisji, motywowanie do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego.
- kontynuowanie poradnictwa dla rodzin uwikłanych w problemy uzależnień i przemocy w rodzinie, współfinansowanie Ośrodka Interwencji Kryzysowej.
- udostępnienie rodzinom osób uzależnionych pełnej informacji dotyczącej placówek leczenia odwykowego i sposobów kierowania na leczenie.
- współdziałanie Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Policją i Zakładami Opieki Zdrowotnej,

Izbą Wytrzeźwień, w celu świadczenia kompleksowej pomocy rodzinom w których występują problemy alkoholizmu i narkomanii a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

- podejmowanie i kierowanie wniosków w sprawie leczenia odwykowego osób uzależnionych od alkoholu do Sądu Rejonowego ,współpraca z lekarzem wydającym opinie w przedmiocie uzależnienia, badania przez biegłych (psychologa lub specjalisty psychoterapii uzależnień i psychiatry) w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego.

B / Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz propagowanie zdrowego stylu życia ;

- przeprowadzenie programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, nauczycieli oraz rodziców w szkołach podstawowych i przedszkolach oraz w szkole średniej na terenie Gminy Koniusza o tematyce antyalkoholowej i antynarkotykowej oraz przemocy w rodzinie poprzez przedstawienia, konkursy z nagrodami, warsztaty, spektakle, kampanie profilaktyczne, programy profilaktyczne rekomendowane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych .

- prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży, wynagrodzenie trenera, przewozy na zajęcia sportowe, zakup sprzętu sportowego w tym szkolenia dla osób prowadzących zajęcia z zakresu znajomości strategii profilaktycznych, zasad pracy z dziećmi młodzieżą z grup ryzyka i sytuacji psychologicznej dziecka w rodzinie alkoholowej.

- organizowanie i finansowanie festynów rodzinnych mających na celu promowanie zdrowego stylu życia bez uzależnień i przemocy w rodzinie, przy współpracy z innymi instytucjami.

- organizowanie dla dzieci i młodzieży biorących udział w pozalekcyjnych zajęciach sportowych imprez promujących zdrowy styl życia, połączonych z programem profilaktycznym.

- organizowanie i finansowanie dla Członków Komisji, radnych, pracowników oraz dla przedstawicieli placówek pracujących z dziećmi i młodzieżą szkoleń obejmujących zagadnienia dotyczące skutecznych strategii profilaktycznych.

C / Eliminowanie łamania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz narkomanii;

- organizowanie spotkań, narad roboczych i konferencji sprzyjających wymianie doświadczeń w zakresie pracy profilaktycznej z młodzieżą.
- prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych przez członków Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych we współpracy z Policją w zakresie przestrzegania ustawy oraz uchwał Rady Gminy.
- współpraca z Policją i innymi instytucjami w zakresie walki z alkoholizmem i narkomanią;
- opiniowanie wniosków o wydawanie i cofanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
- szkolenie sprzedawców i informowanie podmiotów gospodarczych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych o ich prawach i obowiązkach.

D/ Uzależnienia behawioralne to nowa grupa uzależnień psychicznych, które wiążą się z nałogowym wykonywaniem pewnych przyjemnych czynności. Ich realizacja prowadzi do krótkotrwałego uczucia euforii i ulgi, po czym pojawia się jeszcze silniejsza potrzeba ich powtórzenia. Prowadzi to do błędnego koła uzależnienia.

Uzależnieniem behawioralnym, inaczej czynnościowym, nazywamy grupę objawów związanych z wielokrotnym, długotrwałym i utrwalonym powtarzaniem konkretnej czynności. Działanie takie ma na celu zredukowanie złego samopoczucia i wewnętrznego napięcia poprzez osiągnięcie uczucia przyjemności, zaspokojenia, radości czy nawet euforii przez osobę wykonującą daną czynność. Zazwyczaj są to zachowania akceptowane społecznie.

Wspólną cechą wszystkich uzależnień jest zaburzona kontrola impulsów, którym osoba z takimi problemami nie jest w stanie się oprzeć, a poddanie się im przynosi poczucie ulgi. Wyróżnić można kilka modeli uzależnień, np. model biomedyczny, w którym za rozwinięcie się nałogu odpowiadać mają przekaźniki w mózgu oraz geny; model psychodynamiczny, który upatruje w traumatycznych wydarzeniach z dzieciństwa przyczynę do rozwinięcia się uzależnienia oraz model poznawczo-behawioralny.

Uzależnieniami behawioralnymi są:

zakupoholizm,

patologiczny hazard,

kompulsywne objadanie się,

ortoreksja – nadmierna koncentracja na zdrowym jedzeniu,

uzależnienie od seksu lub pornografii,

pracoholizm,

uzależnienie od używania komputera i gier komputerowych,

siecioholizm – uzależnienie od użytkowania sieci internetowej,

fonoholizm – uzależnienie od telefonu komórkowego,

uzależnienie od używania kart płatniczych,

kleptoholizm – uzależnienie od okradania,

uzależnienie od środków masowego przekazu,

tanoreksja – uzależnienie od opalania się w solarium,

bigoreksja – przesadna dbałość o sylwetkę poprzez ćwiczenia fizyczne, restrykcyjną dietę, stosowanie sterydów anabolicznych,

uzależnienie od zabiegów medycyny estetycznej i chirurgii plastycznej.

Walka z uzależnieniem behawioralnym zależy w głównej mierze od woli i motywacji osoby uzależnionej. Leczenie jest terapią długotrwałą, trudną. Przede wszystkim stosowana jest terapia poznawczo-behawioralna oraz dialog motywujący. Celem psychoterapii jest analiza zachowań lub sytuacji, które sprzyjają podejmowaniu danego zachowania, następnie zmiana szkodliwych nawyków oraz nauka nowych, skutecznych metod radzenia sobie z problemami i emocjami. Najczęściej łączy się terapię indywidualną, grupową oraz rodzinną. Często stosowaną metodą jest także farmakoterapia – jej celem jest stabilizacja nastroju lub redukcja depresji, która może towarzyszyć uzależnieniom.

E/ Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych;

- współdziałanie z organizacjami profesjonalnymi i osobami fizycznymi /podmiotami gospodarczymi / , poprzez zlecenie im do realizacji zadań z zakresu gminnego programu profilaktyki i rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz narkomanii;
- realizacji programów profilaktycznych i szkolenia dla realizatorów,
- działalności szkoleniowej dla określonych w programie grup zawodowych,

F / System wdrażania programu

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2030 obejmuje zasięgiem czasowym okres czterech lat oraz zakłada ciągłość realizacji wyznaczonych kierunków działań. Cele główne oraz szczegółowe, które zostały wyznaczone w niniejszym Programie dotyczą najważniejszych problemów związanych z uzależnieniami na terenie Gminy Koniusza. Realizacja określonych celów determinuje konieczność zaangażowania wszystkich możliwych zasobów. Rozwijanie i utrzymywanie systemu pomocy wymaga zintegrowanych działań wszelkich podmiotów, w tym organizacji pozarządowych, grup sąsiedzkich, rodzin, wolontariuszy. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2030 realizowany będzie przez Pełnomocnika Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wykonywanie zadań

objętych programem inicjować będzie Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Koniuszy.

II. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

1. Ustala się wynagrodzenie ryczałtowe za udział w jednym posiedzeniu Komisji lub za prace w zespole kontrolnym w wysokości **180,00 zł brutto** /słownie: sto czterdzieści złotych/.
2. Wynagrodzenie będzie wypłacane po sporządzeniu zestawienia zbiorczego w okresach miesięcznych zawierającego stwierdzenie wykonania pracy przez Pełnomocnika Wójta.

Rady Gminy Koniusza
z dnia grudnia 2025 r.

**Plan wydatków Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych i Narkomanii na 2026-2030 rok**

Treść Rozwiązywanie Problemów Alkoholowych	Kwota 140.000 2026r	Kwota 140.000 2027r	Kwota 150.000 2028r	Kwota 150.000 2029r	Kwota 150.000 2030r
1.Współfinansowanie w ramach porozumienia Ośrodka Interwencji Kryzysowej.	6 000 zł	6 000 zł	6.500 zł	6.500 zł	6.500 zł
2.Współpraca z Izbą Wytrzeźwień.	4.000 zł	4.000 zł	4.000 zł	4.000 zł	4.000 zł
3. Współpraca z sądami- badania przez biegłego.	4.000 zł	4.000 zł	4.000 zł	4.000 zł	4.000 zł
4. Kampanie , Programy Profilaktyczne , warsztaty dla dzieci i młodzieży przy współpracy ze szkołami i przedszkolami na terenie Gminy Koniusza.	33 600 zł	33.600 zł	34.580 zł	34.580 zł	34.580 zł

5.Realizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży, wynagrodzenia trenerów ,przewozy na zajęcia sportowe, zakup sprzętu sportowego oraz szkolenia dla osób prowadzących zajęcia z zakresu znajomości strategii profilaktycznych, organizowanie imprez promujących zdrowy styl życia, połączonych z programem profilaktycznym.	28.000 zł	28.000 zł	37.000 zł	37.000 zł	37.000 zł
6.Szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych	3.000 zł	3.000 zł	3.000 zł	3.000 zł	3.000 zł
7.Wynagrodzenie dla członków Komisji 180 zł brutto za posiedzenie.	9.000 zł	9.000 zł	9.000 zł	9.000	9.000
8. Wynagrodzenie dla Pełnomocnika za umowę – zlecenie100zł brutto miesięcznie.	20.400 zł	20.400 zł	25.920 zł	25.920 zł	25.920 zł
9.Organizowanie i finansowanie festynów rodzinnych mających na celu promowanie zdrowego stylu życia bez uzależnień i przemocy w rodzinie przy współpracy z innymi instytucjami.	6.000 zł	6.000 zł	8.000 zł	8.000 zł	8.000 zł
10. Organizowanie i finansowanie szkoleń dla członków Komisji ,radnych, pracowników przedstawicieli placówek pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie profilaktyki, przemocy w rodzinie, delegacje.	6.000 zł	6.000 zł	8.000 zł	8.000 zł	8.000 zł
Ogółem:	120.000 zł	120.000 zł	140.000 zł	140.000 zł	140.000 zł

1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania narkomanii na terenie szkół Gminy Koniusza – kampanie, teatry profilaktyczne, warsztaty, konkursy z nagrodami zakup niezbędnych materiałów.	15.000 zł	8.000 zł	8.000 zł	8.000 zł	8.000 zł
2. Współpraca z innymi instytucjami w walce z narkomanią - organizowanie narad, szkoleń, delegacje .	5.000 zł	2.000 zł	2.000 zł	2.000 zł	2.000 zł
Ogółem :	20.000zł	10.000 zł	10.000 zł	10.000 zł	10.000 zł